

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 62/2019-53

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojmíra Mamojku o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Bušovou, Tobrucká 6, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 63/2008 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti [REDACTED] n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Bušovou, Tobrucká 6, Bratislava, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1

a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 63/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola stranou v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 22 C 63/2008 v procesnom postavení žalobkyne, ktorá sa proti žalovanému [Stavebnému bytovému družstvu Bratislava IV (ďalej aj „zúčastnená osoba“)] domáhala zaplatenia sumy 93,08 € s príslušenstvom z titulu neoprávnene vymoženej sumy penále.

3. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 22 C 63/2008 z 29. apríla 2009 (ďalej len „rozsudok z 29. apríla 2009“) bola žaloba sťažovateľky zamietnutá. Citovaným rozhodnutím okresný súd sťažovateľku zároveň zaviazal zaplatiť sumu 105,54 € ako náhradu trov právneho zastúpenia.

4. Proti rozsudku okresného súdu z 29. apríla 2009 sťažovateľka podala odvolanie a zároveň požiadala o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Uznesením č. k. 22 C 63/2008-120 z 29. júla 2009 (ďalej len „uznesenie z 29. júla 2009“) okresný súd žiadosti sťažovateľky o ustanovenie zástupcu z radov advokátov nevyhovel.

5. Následne Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 12 Co 174/2009, 12 Co 175/2009 z 30. septembra 2010 rozsudok okresného súdu z 29. apríla 2009 a uznesenie okresného súdu z 29. júla 2009 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

6. Okresný súd následne uznesením sp. zn. 22 C 63/2008 z 29. decembra 2011 (ďalej len „uznesenie z 29. decembra 2011“) sťažovateľke ustanovil za zástupcu Centrum právnej pomoci, ktoré následne rozhodnutím č. 1505/2013 z 22. februára 2013 určilo sťažovateľke advokáta Mgr. Martina Pačesa na jej zastupovanie v napadnutom konaní vedenom okresným súdom.

7. Keďže Slovenská advokátska komora pozastavila JUDr. Martinovi Pačesovi na jeho žiadosť výkon advokácie v súlade s § 8 ods. 1 písm. d) zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) s účinnosťou od 1. augusta 2014, advokát JUDr. Martin Pačes oznámil Centru právnej pomoci listom z 5. augusta 2014, že od 1. augusta 2014 nebude vykonávať advokáciu.

8. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 22 C 63/2008 z 30. júna 2014 (ďalej len „rozsudok z 30. júna 2014“) bola žaloba sťažovateľky zamietnutá. Okresný súd zároveň citovaným rozhodnutím konštatoval, že o trovách konania rozhodne osobitným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

9. Uznesenie sp. zn. 22 C 63/2008 zo 6. augusta 2014 (ďalej len „uznesenie zo 6. augusta 2014“), ktorým okresný súd sťažovateľku zaviazal zaplatiť trovy konania, bolo doručované advokátovi JUDr. Martinovi Pačesovi, ktorý citované rozhodnutie prevzal 14. augusta 2014.

10. Žiadosťou z 22. novembra 2018 sťažovateľka prostredníctvom právnej zástupkyne požiadala okresný súd o doručenie uznesenia tamojšieho súdu zo 6. augusta 2014 s odôvodnením, že *„Od 1.8.2014 Mgr. Pačes navrhovateľke právne služby neposkytoval. Uznesenie zo dňa 06.8.2014, ktoré bolo doručené 14.8.2014 Mgr. Pačesovi nebolo doručené právnomu zástupcovi účastníka konania podľa § 49 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, t. j. ako osobe ktorá v čase doručovania ako zástupca účastníka konania zastupuje.“*

11. V reakcii na žiadosť sťažovateľky z 22. novembra 2018 okresný súd prípisom z 11. decembra 2018 zdôraznil, že uznesenie zo 6. augusta 2014 doručovať opätovne nebude, keďže právny zástupca sťažovateľky a ani Centrum právnej pomoci okresnému súdu neoznámili pozastavenie výkonu advokácie právneho zástupcu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti okresný súd považuje doručenie uznesenia zo 6. augusta 2014 právnomu zástupcovi sťažovateľky za zákonne súladné a právne účinné.

12. V liste z 21. decembra 2018 právna zástupkyňa sťažovateľky reagovala na prípis okresného súdu z 11. decembra 2018 stanoviskom, podľa ktorého analógia § 22 ods. 5 zákona o advokácii nie je možná, keďže táto sa vzťahuje len na prípady odstúpenia od zmluvy o poskytovaní právnych služieb, a nie na prípady pozastavenia výkonu advokácie.

13. Listom zo 7. januára 2019 okresný súd oznámil, že zotrváva na stanovisku prezentovanom v prípise z 11. decembra 2018.

14. Podľa sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy došlo zo strany okresného súdu tým, že tento jej opätovne nedoručil uznesenie zo 6. augusta 2014. Sťažovateľka v tejto súvislosti zdôrazňuje, že *„Ak nebolo rozhodnutie správne doručené podľa zákonného predpisu, s takouto vadou je spojený dôsledok, že rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť...“*.

15. Z uvedeného dôvodu zároveň došlo aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy.

16. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol o nej nálezom tak, že vysloví porušenie základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikáže okresnému súdu doručiť sťažovateľke uznesenie okresného súdu zo 6. augusta 2014 a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 € a náhradu trov konania.

17. Uznesením č. k. I. ÚS 62/2019-12 zo 6. marca 2019 ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie.

18. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľky a predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom,

aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčku okresného súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadrila k ústavnej sťažnosti.

19. Prípisom sp. zn. 1 SprV 74/2019 z 11. apríla 2019 (ďalej len „prípis z 11. apríla 2019“) predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámila, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a v konkrétnostiach predovšetkým zdôraznila, že sa plne stotožňuje s vyjadrením zákonnej sudkyne tvoriacim prílohu tohto prípisu, a navrhla, aby ústavný súd o ústavnej sťažnosti sťažovateľky rozhodol tak, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní neboli porušené sťažovateľkou označené práva podľa ústavy.

20. Vo vyjadrení, ktoré tvorí prílohu prípisu predsedníčky okresného súdu z 11. apríla 2019, zákonná sudkyňa uviedla, že skutočnosť pozastavenia výkonu advokácie JUDr. Martina Pačesa bola okresnému súdu oznámená až 22. novembra 2018, keď právna zástupkyňa sťažovateľky požiadala o opätovné doručenie uznesenia okresného súdu zo 6. augusta 2014. Zákonná sudkyňa na podklade tejto podstatnej skutočnosti a zdôrazňujúc zanedbanie povinnosti samotného právneho zástupcu sťažovateľky, resp. Centra právnej pomoci oznámiť okresnému súdu, že k pozastaveniu výkonu advokácie právneho zástupcu sťažovateľky došlo, dospela k názoru, že postup okresného súdu pri doručovaní citovaného uznesenia bol správny. V závere svojho vyjadrenia zákonná sudkyňa osobitne vyzdvihla s odkazom na § 22 ods. 5 zákona o advokácii zákonnú povinnosť advokáta do 15 dní od doručenia oznámenia klientovi o odstúpení od zmluvy o poskytovaní právnych služieb v zastupovanej veci vykonať všetky neodkladné úkony, ak klient neurobí iné opatrenia. Podľa jej názoru je nevyhnutné citované ustanovenie podporne aplikovať aj vo veci sťažovateľky a prevzatie uznesenia okresného súdu zo 6. augusta 2014 zo strany jej právneho zástupcu 14. augusta 2014 považovať za neodkladný úkon.

21. Ústavný súd vyzval prípisom z 26. marca 2019 Stavebné bytové družstvo Bratislava IV – stranu v napadnutom konaní vedenom okresným súdom, aby sa v súlade s § 126 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene

a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyjadrilo k ústavnej sťažnosti.

22. Zúčastnená osoba prípisom doručeným ústavnému súdu 3. apríla 2019 požiadala o zaslanie príloh ústavnej sťažnosti a ústavný súd informovala, že sa k ústavnej sťažnosti vyjadrí po náležitom oboznámení sa s nimi. V podstatnom v prípise konštatovala, že primárne namieta „voči podaniu ústavnej sťažnosti po dobe viac než 4 rokov od vydania a doručenia (prevzatia) uznesenia.“.

23. Ústavnému súdu bolo zo strany právneho zástupcu zúčastnenej osoby – advokáta JUDr. Jozefa Drvára 16. apríla 2019 doručené vyjadrenie, v ktorom zúčastnená osoba v podstatnom po oboznámení sa s prílohami ústavnej sťažnosti zdôraznila, že vychádzajúc z údajov o tom, že uznesenie okresného súdu zo 6. augusta 2014 sa stalo právoplatným a vykonateľným 9. septembra 2014, iniciovala proti sťažovateľke ako povinnej exekučné konanie.

24. Zúčastnená osoba ďalej v citovanom vyjadrení uviedla, že návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdnej exekútorke JUDr. Anne Michnicovej, Exekútorský úrad Bratislava (ďalej len „súdna exekútorka“) 3. februára 2015 sa na podklade exekučného titulu (rozsudok okresného súdu z 30. júna 2014 a uznesenie okresného súdu zo 6. augusta 2014) začalo exekučné konanie sp. zn. Ex 288/15 o vymoženie sumy 389,59 €. Okresný súd následne 12. februára 2015 udelil súdnej exekútorke poverenie na vykonanie exekúcie č. 5104 121482 pod sp. zn. 16 Er 426/2015.

25. Zúčastnená osoba zdôraznila, že 16. marca 2015 podala sťažovateľka ako povinná v exekučnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 16 Er 426/2015 námietky proti exekúcii a trovám exekúcie, o ktorých rozhodol okresný súd uznesením č. k. 16 Er 426/2015-30 z 22. júla 2015 (ďalej aj „uznesenie z 22. júla 2015“) tak, že námietky sťažovateľky proti exekúcii zamietol a námietkam sťažovateľky proti trovám exekúcie vyhovel. Sťažovateľka ako povinná podala okresnému súdu 29. januára 2016

návrh na odklad exekúcie, o ktorom okresný súd uznesením č. k. 16 Er 426/2015-73 z 22. júna 2016 rozhodol tak, že návrh zamietol.

26. Na podklade uvedených skutočností zúčastnená osoba konštatuje, že už v priebehu roka 2015 musela mať sťažovateľka vedomosť o existencii exekučného titulu, ktorého doručenie spochybňuje, a preto sú splnené podmienky pre „premlčanie práva sťažovateľky vo vzťahu k ústavnej sťažnosti podanej po viacerých než 3 rokoch“. Okrem toho zdôrazňuje, že sťažovateľka nevyužila všetky jej dostupné prostriedky právnej ochrany, o čom svedčí uznesenie okresného súdu o zamietnutí námietok proti exekúcii.

27. K požiadavke sťažovateľky doručiť uznesenie okresného súdu zo 6. augusta 2014 zúčastnená osoba konštatuje, že nie je „v stave poskytnúť... serióznu, kvalifikovanú (objektívnu) odpoveď, kto okrem Mgr. Martina Pačesa prevzal v mene sťažovateľky (za ňu) uznesenie a kedy a za akých okolností k tomu došlo, čo je právne relevantné pre nadobudnutie právoplatnosti (vykonateľnosti) uznesenia.“.

28. V závere svojho podania sa zúčastnená osoba stotožňuje s názorom okresného súdu o tom, že „*CPP bolo povinné s odbornou starostlivosťou postupovať ako... ustanovený zástupca, osobitne potom, ako mu dňa 07. augusta 2014 Mgr. Martin Pačes doručil jeho podanie obsahujúce informáciu o tom, že požiadal dňa 31. júla 2014 SAK s účinnosťou od 01. augusta 2014 o pozastavenie výkonu advokácie... Akceptujeme aj právny názor OS o tom, že prevzatie uznesenia dňa 14. augusta 2014 možno v danom prípade považovať za neodkladný úkon.*“.

29. Okrem toho zúčastnená osoba konštatuje, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti úplne a pravdivo neuviedla všetky rozhodné skutočnosti, takže jej ústavná sťažnosť je tendenčná. Na podklade uvedených skutočností zúčastnená osoba navrhuje ústavnej sťažnosti nevyhovieť a sťažovateľku zaviazat' na náhradu trov konania.

30. Prílohou vyjadrenia zúčastnenej osoby sú listiny tvoriace obsah spisu vzťahujúceho sa na exekučné konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 16 Er 426/2015.

31. Ústavný súd následne na podklade už uvádzaných skutočností vyzval prípismi z 26. marca 2019 na vyjadrenie sa k ústavnej sťažnosti Centrum právnej pomoci a JUDr. Martina Pačesa.

32. JUDr. Martin Pačes na výzvu ústavného súdu doručенú mu 29. marca 2019 v stanovenej lehote ani do dňa meritórneho rozhodnutia vo veci ústavnej sťažnosti nereagoval.

33. Podaním doručeným ústavnému súdu 4. apríla 2019 sa k ústavnej sťažnosti vyjadrilo Centrum právnej pomoci, ktoré predovšetkým uviedlo, že samotná sťažovateľka podala 20. augusta 2014 Centru právnej pomoci podanie označené «*Sp. zn. 1505/2013 (22C/63/2008) – doplnenie*“ zo dňa 19.08.2014 (ďalej len „*podanie Sťažovateľky*“), v ktorom Sťažovateľka uviedla nasledovné: *“Na základe odstúpenia Vami mi určeného advokáta Mgr. Martina Pačesa, predkladám v prílohe tohto listu celý spis odovzdaný mi vyššie menovaným právnikom dňa 19.08.2014. Súčasťou predmetného materiálu je aj rozsudok č. k. 22C 63/2008-252 zo dňa 30.06.2014 a uznesenie sp. zn. 22C/63/2008-260 zo dňa 06.08.2014. Žiadam Vaše centrum pri odvolaní na uznesenie a preverenie možnosti pokračovania v konaní po vydanom rozsudku v tejto veci, na ktorý sme sa zabudli odvolať.“*».

34. Poukázaním na právnu úpravu obsiahnutú v § 5b ods. 1 a 2 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov Centrum právnej pomoci v závere konštatovalo, že na zastupovanie sťažovateľky bol určený JUDr. Martin Pačes a všetky potrebné úkony spojené s právnym zastupovaním sťažovateľky v napadnutom konaní boli v jeho pôsobnosti. Centrum právnej pomoci v závere svojho vyjadrenia konštatovalo, že nemalo povinnosť informovať okresný súd o pozastavení výkonu advokácie JUDr. Martina Pačesa.

35. Na vyžiadanie ústavného súdu bolo Centrom právnej pomoci 29. apríla 2019 doručené podanie sťažovateľky označené ako „*Sp. zn. 1505/2013 (22C/63/2008) – doplnenie*“ zo dňa 19.08.2014», ktorého obsah je totožný s tým, ktorý Centrum právnej pomoci uviedlo vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 4. apríla 2019. Prílohami podania sťažovateľky z 19. augusta 2014 boli rozsudok okresného súdu z 30. júna 2014 a uznesenie okresného súdu zo 6. augusta 2014.

36. Podaním doručeným ústavnému súdu 24. mája 2019 mu sťažovateľka oznámila, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci a v podstatnom konštatovala, že vo vyjadreniach predsedníčky okresného súdu a zákonnej sudkyne sú uvádzané skutočnosti, s ktorými už bola oboznámená prostredníctvom prípisov okresného súdu z 11. decembra 2018 a 7. januára 2019, ku ktorým sa už vyjadrila.

37. Poukázaním na uznesenie okresného súdu z 29. decembra 2011, ktorým bolo sťažovateľke ustanovené za zástupcu Centrum právnej pomoci, sťažovateľka uzatvára, že bolo jeho povinnosťou „*po obdržaní oznámenia dr. Pačesa z 5.8.2014, že požiadal o pozastavenie výkonu advokácie k 1.8.2014 – oznámiť súdu, že ním určený advokát od 1.8.2014 mňa už nebude môcť ako advokát zastupovať.*“.

38. K časti vyjadrenia zúčastnenej osoby týkajúcej sa exekučného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 16 Er 426/2015 sťažovateľka zdôrazňuje, že „*ani Dr. Pačes a ani Centrum právnej pomoci nepodali proti uzneseniu, ktorým som bola zaviazaná zaplatiť 132,35 Eur a 205,54 Eur odvolanie a bránila som sa exekúcii, lebo som ju považovala za nespravodlivú, keďže moji zástupcovia, ktorí mali chrániť moje záujmy tak nekonali. Uvádzala som skutočnosti, ktoré som považovala zo svojho hľadiska za potrebné súdu uviesť.*“.

39. Sumu požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľka odôvodňuje tým, že „*v dôsledku exekučného konania na základe exekučného titulu – uznesenia – ktoré mi súdom nebolo doručené, mám už viac rokov zablokovaný účet v peňažnom ústave.*“.

40. V závere svojho podania sťažovateľka uvádza, že na podklade už uvádzaných skutočností sa domáha doručenia uznesenia okresného súdu zo 6. augusta 2014 dôvodne.

41. K podaniu sťažovateľky doručenému ústavnému súdu 24. mája 2019 bola pripojená odpoveď predsedníčky okresného súdu na sťažnosť sťažovateľky, ktorou táto požadovala prešetrenie postupu zákonnej sudkyne vo veci odmietnutia opätovného doručovania uznesenia okresného súdu zo 6. augusta 2014, ako aj rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave č. 2004/Mly/1357/126 z 15. októbra 2004 vo veci vydania preukazu občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

42. Z vlastnej rozhodovacej činnosti vo veci sp. zn. II. ÚS 155/2016 (uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 155/2016 z 18. februára 2016) ústavný súd zistil, že sťažovateľka podaním doručeným ústavnému súdu 7. septembra 2015 uviedla: *„Po niekoľkonásobnom odmietnutí prvostupňovým súdom na udelenie právneho zástupcu mi napokon Centrum právnej pomoci (CPP) pridelo rozhodnutím zastupovanie advokátom. Posledným bol Mgr. Martin Pačes. Nebol pre súdne konania veľkou výhrou. Bol neaktívny a ponechal si moje spisové originály. Chodil nepripravený na pojednávania. Prinútil ma svojou nečinnosťou vystupovať samu za seba, hoci podklady mal k dispozícii on ako môj zástupca. Napokon sa ani neodvolal v mojom mene na rozsudok. Bodkou za všetkým bolo jeho oznámenie prerušenia advokátskej činnosti krátko po vydaní rozsudku č. k. 22C 63/2008-252 súdom prvého stupňa. Rozsudok si prevzal v jednom vyhotovení na pojednávaní sám Mgr. Martin Pačes osobne proti podpisu. Originál si ponechal. Mne ako účastníčke konania bola predložená CPP fotokópia.“*

43. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

44. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

45. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

46. V súlade s čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

47. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

48. Podľa § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (odsek 1). Ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (odsek 2).

49. Podľa § 133 ods. 1 a 3 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, v náleze uvedie, ktoré základné práva a slobody boli porušené, ktoré ustanovenia ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy boli porušené a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva a slobody (odsek 1). Ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže a) prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal, b) vrátiť vec na ďalšie konanie, c) zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd sťažovateľa, d) prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa, obnovil stav pred ich porušením, e) priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal (odsek 3).

50. V súlade s § 125 zákona o ústavnom súde účastníkmi konania o ústavnej sťažnosti sú sťažovateľ a orgán verejnej moci, proti ktorému ústavná sťažnosť smeruje.

51. Podľa § 73 ods. 1 až 3 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania (odsek 1). Trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú zúčastnenej osobe, uhrádza zúčastnená osoba (odsek 2). Ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania (odsek 3).

III.

52. Predmetom ústavného prieskumu vo veci ústavnej sťažnosti je porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľka v tejto súvislosti tvrdí, že k porušeniu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy došlo zo strany okresného súdu tým, že tento jej opätovne nedoručil uznesenie zo 6. augusta 2014. Vo svojej podstate namieta vadnosť doručovania uznesenia okresného súdu zo 6. augusta 2014, keď zdôrazňuje, že citované rozhodnutie *„nebolo... správne doručené podľa zákonného predpisu, s takouto vadou je spojený dôsledok, že rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť...“* a ani vykonateľnosť.

Z dôvodu, že okresný súd žiadosti sťažovateľky o doručenie svojho uznesenia zo 6. augusta 2014 nevyhovel, dochádza podľa jej názoru aj k porušovaniu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní

53. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými ústavnými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd preto nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

54. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v príslušnom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia, prípadne postupy sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (sp. zn. IV. ÚS 303/04).

55. Ústavný súd vo svojej judikatúre taktiež opakovane vyslovuje, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je len také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktorého nápravu nemožno dosiahnuť procesnými prostriedkami, ktoré boli a sú obsiahnuté v príslušných procesno-právnych kódexoch vrátane Exekučného poriadku (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06).

56. Z informácií uvedených samotnou sťažovateľkou v jej písomnom podaní doručenom ústavnému súdu 7. septembra 2015 (bod 42) vyplýva, že sťažovateľka bola oboznámená so skutočnosťou prerušenia výkonu advokátskej činnosti advokáta JUDr. Martina Pačesa „*krátko po vydaní rozsudku č. k. 22C 63/2008-252 súdom prvého stupňa*“, teda v období krátko po 30. júni 2014. Preukazuje to aj podanie Centra právnej pomoci doručené ústavnému súdu 4. apríla 2019, z ktorého vyplýva, že sťažovateľka podala 20. augusta 2014 Centru právnej pomoci spis advokáta JUDr. Martina Pačesa, ktorý jej bol odovzdaný 19. augusta 2014 z dôvodu „*odstúpenia... mi určeného advokáta Mgr. Martina Pačesa*“, a jeho súčasťou bol rozsudok okresného súdu z 30. júna 2014 a uznesenie okresného súdu zo 6. augusta 2014 (bod 33).

57. Z ďalších zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti ústavnému súdu zamlčala, že sa na podklade exekučného titulu (uznesenia okresného súdu zo 6. augusta 2014, ktorého doručenia sa touto ústavnou sťažnosťou okrem iného domáha) proti nej ako povinnej vedie exekučné konanie [konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 16 Er 426/2015 (body 23 až 25)].

58. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka neuviedla ani tú podstatnú skutočnosť, že 16. marca 2015 podala ako povinná v exekučnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 16 Er 426/2015 námietky proti exekúcii, o ktorých rozhodol okresný súd uznesením č. k. 16 Er 426/2015-30 z 22. júla 2015 tak, že námietky sťažovateľky proti exekúcii zamietol (bod 25).

59. V súlade s § 50 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení platnom a účinnom v čase podania námietok sťažovateľky (ďalej len „Exekučný poriadok“) povinný môže vzniesť u exekútora povereného vykonaním exekúcie do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii, ak po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti, alebo ak sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná. To isté platí, ak sa namieta, že oprávnený alebo povinný nie sú právnymi nástupcami osoby uvedenej v exekučnom titule. Námietky musia byť odôvodnené a na dodatočne uvedené dôvody sa neprihliadne. Ak po podaní námietok exekútor upustil od vykonania exekúcie (§ 46), o námietkach netreba rozhodnúť.

60. Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

61. Podľa § 57 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku exekúciu súd zastaví, ak sa začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným.

62. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo 164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 58/1997 uviedol, že *„súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“* (m. m. IV. ÚS 365/2011, III. ÚS 428/2011).

63. Obdobne z ďalšej judikatúry najvyššieho súdu vyplýva, že exekučný súd nie je viazaný potvrdením o vykonateľnosti, preto je oprávnený sám preskúmať, či rozhodnutie je skutočne vykonateľné. To platí tým viac v štádiu exekučného konania, v ktorom je namietaná spôsobilosť rozhodnutia byť exekučným titulom. Pri skúmaní, či rozhodnutie,

na základe ktorého sa má vykonať exekúcia, bolo riadne doručené, vychádza exekučný súd zo skutočností vyplývajúcich z obsahu spisu, v ktorom bolo rozhodnutie vydané, prípadne zo skutočností o okolnostiach doručenia, zistených pomocou šetrenia, ktoré vykonal. Nejde pritom o posudzovanie obsahovej správnosti rozhodnutia, ale o skúmanie jeho formálnej vykonateľnosti (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7 EMCdo 3/2013 z 26. februára 2014).

64. Obdobne z judikatúry ústavného súdu k povinnosti exekučného súdu skúmať formálne a materiálne predpoklady vykonateľnosti exekučného titulu vyplýva, že exekučný súd skúma exekučný titul okrem iných aj na prípadnú námietku povinného proti exekúcii [§ 50 Exekučného poriadku, k tomu pozri aj sp. zn. III. ÚS 41/2011].

65. Z dosiaľ uvedeného zároveň vyplýva, že sťažovateľka, ktorá sa o skutočnosti pozastavenia výkonu advokácie JUDr. Martina Pačesa a tým aj o vade doručovania uznesenia okresného súdu zo 6. augusta 2014 dozvedela už v priebehu roka 2014, mala možnosť túto vadu doručovania citovaného rozhodnutia a tým aj nedostatok formálnej vykonateľnosti exekučného titulu namietať v rámci exekučného konania, a to v rámci konania o námietkach smerujúcich proti exekúcii vedenej okresným súdom pod sp. zn. 16 Er 426/2015 (námietky proti exekúcii sťažovateľka podala 16. marca 2015).

66. Ako to po predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti a jej prijatí na ďalšie konanie vyšlo najavo, sťažovateľka mala k dispozícii právny prostriedok, ktorým sa mohla domáhať ochrany svojho práva v kontexte podľa jej názoru vadného doručovania uznesenia okresného súdu zo 6. augusta 2014. Prípadné pre sťažovateľku úspešné preskúmanie formálnej (ne)vykonateľnosti citovaného rozhodnutia zo strany exekučného súdu by následne bolo dostačujúcim podkladom na to, aby sa sťažovateľka mohla následne od okresného súdu domáhať jeho opätovného doručenia. Z uvedeného dôvodu je v tomto štádiu zároveň vylúčená uplatnením princípu subsidiarity právomoc ústavného súdu sa otázkou vadnosti doručovania uznesenia okresného súdu zo 6. augusta 2014 a s tým spojenou povinnosťou okresného súdu doručovať citované uznesenie sťažovateľke zaoberať.

67. Na podklade uvedených skutočností, uplatňujúc princíp subsidiarity, ktorý zaväzuje ústavný súd v ktoromkoľvek štádiu konania o ústavnej sťažnosti, nebolo možné ústavnej sťažnosti vyhovieť. Uvedená procesná situácia zároveň bráni, aby sa ústavný súd zaoberal otázkou vecnej opodstatnenosti ústavnej sťažnosti. Ústavný súd preto tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (§ 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario*).

68. Na už uvedenom závere nemení nič ani skutočnosť, že námietky sťažovateľky proti exekúcii boli uznesením okresného súdu z 22. júla 2015 zamietnuté ako nedôvodné, keďže sťažovateľka vo svojich námietkach proti exekúcii neuviedla žiadne okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti, alebo pre ktoré je exekúcia neprípustná, teda neuviedla žiadne konkrétne dôvody, ktoré by bránili vykonaniu exekúcie alebo pre ktoré by bola exekúcia neprípustná. O skutočnostiach súvisiacich s vadnosťou doručovania exekučného titulu bola totiž v čase podania námietok oboznámená a tieto mohla v konaní o námietkach predostrieť.

69. Navyše z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že sťažnosť v zásade smie byť odmietnutá ako neprijateľná podľa čl. 35 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pokiaľ bola vedome založená na nepravdivých faktoch, a rovnako ak používa útočný, resp. hrubo urážlivý jazyk (Řehák v. Česká republika, sťažnosť 67208/01, rozhodnutie z 18. 5. 2004). Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že sťažovateľka vedome zamlčala, resp. neuviedla všetky pre posúdenie ústavnej sťažnosti dôležité skutočnosti (body 57 a 58), a to aj napriek tomu, že tieto skutočnosti jej boli v čase podania ústavnej sťažnosti známe.

70. Vedomé zamlčanie podstatných skutočností, ktoré ústavnému súdu umožňovali vo veci ústavnej sťažnosti rozhodnúť už pri jej predbežnom prerokovaní jej odmietnutím, spôsobilo, že sťažovateľka v rozpore so zásadou procesnej ekonómie, ktorou sa riadi aj konanie pred ústavným súdom, tento neprimerane zaťažila. Prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie v súlade s § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde neznamená automaticky aj úspech sťažovateľa pri rozhodovaní o nej. Pokiaľ prejednanie ústavnej sťažnosti bráni aj po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie princíp subsidiarity, jeho uplatnenie

v konaní o ústavnej sťažnosti musí nevyhnutne viesť k neúspechu sťažovateľa, ktorý podstatné skutočnosti v ústavnej sťažnosti zamlčal. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní

71. Záver ústavného súdu o nevyhnutnosti aplikácie princípu subsidiarity vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní je smerodajný aj pre posúdenie námietky sťažovateľky o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Vylúčenie možnosti ústavného súdu sa otázkami vadnosti doručovania uznesenia okresného súdu zo 6. augusta 2014 a aj povinnosti okresného súdu doručovať citované uznesenie sťažovateľke zaoberať, a tým aj minimálne spochybníť formálnu právoplatnosť a vykonateľnosť citovaného rozhodnutia, zároveň vylučuje možnosť vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

72. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

73. Vzhľadom na skutočnosť, že doručenie uznesenia okresného súdu zo 6. augusta 2014 v súlade s právnymi predpismi nebolo (nemohlo byť) spochybnené, je vec náhrady trov konania právoplatne skončená (9. septembra 2014), a teda v čase doručenia ústavnej sťažnosti už k zbytočným prietahom zjavne v tomto kontexte nemohlo dochádzať, preto ústavný súd ústavnej sťažnosti v tejto časti vyhovieť nemohol (§ 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario*).

74. Vzhľadom na všetky uvádzané skutočnosti ústavný súd rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti tak, ako to je uvedené vo výrokovvej časti tohto nálezu.

75. V nadväznosti na nevyhovenie ústavnej sťažnosti v časti namietaného porušenia sťažovateľkou označených práv nevyhovelo ústavný súd ani návrhu sťažovateľky na príkaz okresnému súdu doručiť uznesenie zo 6. augusta 2014 a ani návrhu sťažovateľky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a na náhradu trov konania (§ 133 ods. 3 zákona o ústavnom súde *a contrario*).

76. Právna úprava vylučuje priznanie náhrady trov konania zúčastnenej osobe (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde *a contrario*), preto bolo bez právneho dôvodu sa touto požiadavkou zaoberať.

77. Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júna 2019